

KONINKLIJK NEDERLANDS INSTITUUT VAN REGISTERACCOUNTANTS

JURISPRUDENTIE TUCHTRECHTSPRAAK

JT 2008-46 RAAD VAN TUCHT DEN HAAG

(Onverwijld) MOT-melding nagelaten, niet schriftelijk vastleggen van mondelinge vragen en antwoorden, schorsing voor de duur van twee weken

Het kantoor van de betrokken registeraccountant is in 2005 onderwerp geweest van een onderzoek door de toezichthouder op de naleving van de Wet identificatie bij dienstverlening (Wid) en de Wet melding ongebruikelijke transacties (Wet MOT). Betrokkene is partner, compliance officer en verantwoordelijke accountant voor de onderzochte samenstellingsopdracht. In het dossier zijn dusdanig ongebruikelijke transacties geconstateerd dat een MOT-melding had moeten plaatsvinden. Betrokkene heeft in 2006 uiteindelijk een melding gedaan als bedoeld in de Wet MOT over transacties in het boekjaar 2004. De klacht van de toezichthouder, dat betrokkene schade heeft toegebracht aan de eer van de stand door te handelen in strijd met Wet MOT en Wid, is door Raad van Tucht deels gegrond verklaard en tevens is de maatregel van schorsing voor de duur van twee weken opgelegd.

Uitgangspunt voor de beoordeling van de klacht zijn de verplichtingen die voor zelfstandig optredende registeraccountants voortvloeien uit de Wet MOT en de Wid. Voor zover te dezer van belang geldt dat de accountant op grond van artikel 9 Wet MOT verplicht is een bij zijn dienstverlening verrichte of voorgenomen ongebruikelijke transactie aan het daartoe ingestelde meldpunt onverwijld dient te melden nadat het ongebruikelijke karakter van de transactie bekend is geworden. Aangenomen wordt in de praktijk dat melding binnen 14 dagen als onverwijld geldt. Op de niet-naleving van deze verplichting zijn in de Wet MOT sancties gesteld. Daarnaast geldt dat overtreding van de bepalingen van de Wet MOT een economisch delict vormt. Op grond hiervan moet in het algemeen worden aangenomen dat de accountant die een bepaling van de Wet MOT overtreedt daarmee schade toebrengt aan de eer van de stand der registeraccountants. Mutatis mutandis geldt hetzelfde ten aanzien van overtreding van de bepalingen van de Wid.

Het klachtonderdeel dat betrekking had op het niet (onverwijld) melden van ongebruikelijke transacties is gegrond verklaard. De toezichthouder heeft gewezen op omvangrijke contante betalingen welke te vinden zijn in de administratie van de cliënt. In het bijzonder gaat het om aanmerkelijke kasopnamen van de directeur in het casino, welke een of meerdere malen op een dag (tezamen) een bedrag van € 15.000,- ruim te boven gingen. Het betrof kasopnamen die met gebruikmaking van de bankpas van de BV werden gedaan. Daarnaast is gewezen op contante betalingen van telkens enkele tienduizenden euro's aan Roemeense en Russische ondernemingen, betaald ten titel van commissie, en op een contante betaling van € 40.000,- aan een Roemeens bedrijf, waarvoor in de administratie een creditfactuur is opgenomen met de omschrijving 'commission and costs'. Deze

kasopnamen en betalingen zijn, gelet op artikel 8 Wet MOT, subjectieve indicatoren voor ongebruikelijke transacties. Er is aanleiding te veronderstellen dat deze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme. Overwogen is dat betrokkene vanaf april 2005 bekend was met de administratie van zijn cliënt betreffende het boekjaar 2004. Tevens is door betrokkene meegedeeld dat hij na het van kracht worden van de Wet MOT erbij stilgestaan heeft dat het dossier van zijn cliënt een gevoelig dossier betrof, daar het patroon dat zich in 2004 voordeed, zich ook in de daaraan voorafgaande jaren heeft voorgedaan. Betrokkene was bekend met het patroon van financiële gegevens bij zijn cliënt en was er op bedacht, althans had er op bedacht behoren te zijn, dat zich bij zijn cliënt ongebruikelijke transacties in de zin van de Wet MOT voordeden. Betrokkene heeft september 2006 aan de toezichthouder medegedeeld dat hij zich - toen - bewust was van het feit dat hij ten onrechte niet had gemeld. De uiteindelijke melding in oktober 2006 kan gelet op artikel 9 Wet MOT niet gelden als onverwijld gedaan.

Het verwijt dat betrokkene mondeling gestelde vragen en de antwoorden daarop niet schriftelijk heeft vastgelegd is eveneens gegrond verklaard. De grondslag daarvoor is echter niet artikel 6 WID, maar RAC 930, par. 10 en 14. De raad is verder gebleken dat betrokkene in reactie op het verzoek om opheldering de toezichthouder bewust onjuiste informatie heeft verschaft.

Ongegrond acht de raad het verwijt dat betrokkene als compliance officer de plicht had om een collega binnen het kantoor te wijzen op een mogelijke onjuiste belastingaangifte. De bepleite zorgplicht vindt geen grondslag in de Wet MOT nog enige andere wettelijk geregelde verplichting.

Ten aanzien van de maatregel is overwogen dat betrokkene uit voorgaande jaren bekend was met patroon van transacties van zijn cliënt. Betrokkene was daardoor gewaarschuwd en had zich met het van kracht worden van de Wet MOT gerealiseerd dat de mogelijkheid van een MOT-melding zich bij de betrokken cliënt voordeed. Ondanks de duidelijke conclusie van het rapport van de toezichthouder heeft betrokkene zich lange tijd op het standpunt gesteld dat de zaken bij zijn cliënt op orde waren en dat er geen grond voor een MOT-melding bestond. Eerst in een laat stadium heeft betrokkene erkend dat hij een melding had moeten doen. Betrokkene heeft zich ten aanzien van de verplichtingen ingevolge de Wet MOT als in zijn opstelling ten opzichte van de toezichthouder laakbaar gedragen. Tenslotte is de materie van meldingen van ongebruikelijke transacties maatschappelijk groot van gewicht.

1237/06.53

DE RAAD VAN TUCHT VOOR REGISTERACCOUNTANTS EN ACCOUNTANTS-ADMINISTRATIECONSULENTEN TE 'S-GRAVENHAGE

Heeft de volgende uitspraak gedaan inzake de klacht van 1237/06.53:

ABC,
kantoorhoudende te U,
klager,

tegen

X RA,
kantoorhoudende te Z,
verweerder,
gemachtigde: mr. L,
kantoorhoudende te R.

- 1 Procedureverloop
 - 1.1 Bij brief van 12 oktober 2006 heeft klager een klacht ingediend tegen verweerder. Verweerder heeft een verweerschrift d.d. 15 februari 2007 ingediend. Hierna heeft klager gerepliceerd bij brief van 13 april 2007 en heeft verweerder een nader verweerschrift d.d. 27 juni 2007 ingediend.
 - 1.2 De zaak is behandeld ter openbare zitting van 31 maart 2008. Ter zitting zijn mr. B, drs. F AA en drs. K RA namens klager verschenen. Verweerder is verschenen, vergezeld van zijn gemachtigde. Klager heeft een pleitnota overgelegd.
- 2 Vaststaande feiten

Op grond van de schriftelijke stukkenwisseling en het verhandelde ter zitting is, als tussen partijen niet in geschil, dan wel door een van hen gesteld en door de ander niet of niet voldoende weersproken, of op zichzelf aannemelijk, het volgende komen vast te staan.

 - 2.1 Verweerder is werkzaam als openbaar accountant voor accountantskantoor XYZ te Z.
 - 2.2 XYZ heeft tot 1 januari 2006 deel uitgemaakt van de UVW-groep, een samenwerkingsverband van zelfstandig opererende accountantskantoren.
 - 2.3 Klager heeft op 13 oktober 2005 ten kantore van XYZ een onderzoek ingesteld naar de naleving van de Wet identificatie bij dienstverlening (Wid) en de Wet melding ongebruikelijke transacties (Wet MOT).
 - 2.4 Verweerder is bij het onderzoek van klager betrokken als partner bij XYZ, tevens als compliance officer binnen XYZ.
 - 2.5 Bij het onderzoek is onder meer het dossier betreffende een in de scheepsbouw werkzame onderneming, hierna aangeduid als: DEF, geselecteerd. Verweerder is de verantwoordelijke accountant voor het dossier van DEF. De opdracht van DEF behelst een samenstellingsopdracht.
 - 2.6 Op 22 december 2005 heeft klager aan de UVW-groep rapport uitgebracht van de bevindingen in het onderzoek, hierna: het rapport.
 - 2.7 Bij brief van 12 januari 2006 heeft verweerder namens XYZ een reactie gegeven op het rapport.
 - 2.8 Naar aanleiding van de reactie van verweerder is tussen hem en klager gecorrespondeerd over fei-

telijkheden betreffende de administratie van DEF, in het bijzonder de administratie van het boekjaar 2004, waarop het onderzoek en het rapport van klager betrekking hebben.

- 2.9 Bij brief van 25 augustus 2006 heeft klager verweerder in kennis gesteld van het voornemen een klacht tegen verweerder in te dienen. Hierop heeft verweerder gereageerd bij brief van 6 september 2006.
- 2.10 Op 6 oktober 2006 heeft verweerder betreffende DEF in verband met het boekjaar 2004 een melding gedaan als bedoeld in de Wet MOT.
In verband met het boekjaar 2005 heeft verweerder eveneens een melding gedaan.
- 3 Klacht
- 3.1 De klacht houdt in dat verweerder artikel 5 van de GBR 1994 heeft overtreden door te handelen in strijd met de Wet MOT en de Wid;
- 3.2 Klager heeft de klacht uitgewerkt in de volgende verwijten:
- het niet (onverwijld) melden op grond van artikel 9, 1e lid Wet MOT van een of meerdere ongebruikelijke transacties aan het Meldpunt ongebruikelijke transacties te Z;
 - het handelen in strijd met artikel 6 Wid jo. artikel 3 lid 2 letter e van het Uitvoeringsbesluit Wet MOT en Wid in verband met het niet schriftelijk vastleggen van mondeling gestelde vragen (en de antwoorden op deze vragen) inzake kasbescheiden;
 - het handelen in strijd met de Richtlijnen voor de Accountantscontrole (RAC) 930, par. 10 en 14 in verband met het niet schriftelijk vastleggen van mondeling gestelde vragen (en de antwoorden op deze vragen) inzake kasbescheiden en het niet stellen van nadere vragen omtrent deze kasbescheiden (terwijl daartoe reden was);
 - het handelen in strijd met de zorgplicht in het kader van de Wet MOT wegens het niet wijzen van zijn kantoorgenoot K FB op de mogelijkheid van een onjuiste aangifte inkomstenbelasting 2004 van de heer R., indien deze wordt gebaseerd op grond van de ongewijzigde jaarrekening 2004 van DEF;
 - het bewust niet eerlijk en oprecht handelen en daarmee de waarheid geweld aan te doen (in casu: klager te misleiden) door de beweerdelijke aanpassing in de jaarstukken van DEF over 2004 inzake de casino-opnamen die privé-opnamen zijn en die in de rekening-courant verhouding met (uiteindelijk) de heer R zouden zijn verwerkt, welke aanpassing in de jaarrekening 2004 van DEF niet heeft plaatsgevonden;
 - het niet (onverwijld) melden op grond van artikel 9, 1e lid Wet MOT van een of meerdere ongebruikelijke transacties ten aanzien van de dienstverlening aan DEF over het jaar 2005.
- 4 Verweer
- 4.1 Verweerder heeft zich gemotiveerd tegen de klacht verweerd, op welk verweer de Raad hierna waar nodig zal ingaan.
- 5 Beoordeling van de klacht
- 5.1 Uitgangspunt voor de beoordeling van de onderhavige klacht zijn de verplichtingen die voor zelfstandig optredende registeraccountants voortvloeien uit de Wet MOT en de Wid.
Voor zover te dezer van belang geldt dat de accountant op grond van art. 9 Wet MOT verplicht is een bij zijn dienstverlening verrichte of voorgenomen ongebruikelijke transactie aan het daartoe ingestelde meldpunt onverwijld te melden nadat het ongebruikelijke karakter van de transactie bekend is geworden. Aangenomen wordt in de praktijk dat melding binnen 14 dagen als onverwijld geldt.
Op de niet-naleving van deze verplichting zijn in de Wet MOT sancties gesteld. Daarnaast geldt dat overtreding van de bepalingen van de Wet MOT een economisch delict vormt.
Op grond hiervan moet in het algemeen worden aangenomen dat de accountant die een bepaling van de Wet MOT overtreedt daarmee schade toebrengt aan de eer van de stand der registeraccountants. Mutatis mutandis geldt hetzelfde ten aanzien van (overtreding van) de bepalingen van de Wid.

- 5.2 In het licht van het voorgaande zullen de verwijten die zijn aangevoerd ter onderbouwing van de klacht als klachtonderdelen worden beoordeeld.
- Klachtonderdeel a
- 5.3 In de onderbouwing van dit klachtonderdeel heeft klager gewezen op omvangrijke contante betalingen welke te vinden zijn in de administratie van DEF (grootboekrekening kas) over het jaar 2004. In het bijzonder gaat het om aanmerkelijke kasopnamen van de directeur van DEF in het casino, welke een of meerdere malen op een dag (tezamen) een bedrag van € 15.000,- ruim te boven gingen. Het betrof kasopnamen die met gebruikmaking van de bankpas van DEF werden gedaan. Daarnaast is gewezen op contante betalingen van telkens enkele tienduizenden euro's aan Roemeense en Russische ondernemingen, betaald ten titel van commissie, en op een contante betaling van € 40.000,- aan een Roemeens bedrijf, waarvoor in de administratie van DEF een creditfactuur is opgenomen met de omschrijving "commission and costs". Deze kasopnamen en betalingen zijn, gelet op art. 8 Wet MOT, subjectieve indicatoren voor ongebruikelijke transacties. Er is aanleiding te veronderstellen dat deze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme.
- 5.4 Ter zitting is aan de orde gekomen en door verweerder bevestigd dat de betreffende administratie, waaruit de hierboven vermelde transacties blijken, in april 2005 ten kantore van verweerder is afgegeven. Tevens is door verweerder meegedeeld dat hij, nadat de Wet MOT in 2003 voor openbare accountants van kracht was geworden, erbij stilgestaan heeft dat het dossier van de cliënt DEF een gevoelig dossier betrof, daar het patroon dat zich in 2004 voordeed, zich ook in de daaraan voorafgaande jaren heeft voorgedaan. Voorts wordt in aanmerking genomen dat verweerder heeft bevestigd dat hij voor het betrokken dossier de eindverantwoordelijkheid heeft. De Raad hecht om deze reden geen gewicht aan het verweer dat de controle van klager in het betrokken dossier werd uitgevoerd aangaande een boekjaar dat nog ten kantore van verweerder in behandeling was en waarvan verweerder de stukken (administratie) ten tijde van het onderzoek nog niet gezien had. Verweerder was bekend met het patroon van financiële transacties bij DEF en was er op bedacht, althans had er op bedacht behoren te zijn, dat zich bij DEF ongebruikelijke transacties in de zin van de Wet MOT voordeden. In zijn brief van 6 september 2006 aan klager heeft verweerder meegedeeld dat hij zich - toen - bewust was van het feit dat hij ten onrechte niet had gemeld. Pas in oktober 2006 heeft verweerder de melding gedaan, hetgeen gezien art. 9 Wet MOT niet kan gelden als onverwijld gedaan.
- 5.5 Gezien het voorgaande komt de Raad tot het oordeel dat verweerder ten onrechte een of meerdere ongebruikelijke transacties niet heeft gemeld aan het Meldpunt ongebruikelijke transacties. Klachtonderdeel a is derhalve gegrond.
- Klachtonderdelen b en c
- 5.6 Deze klachtonderdelen hebben beide betrekking op hetzelfde feit, te weten dat verweerder in zijn dossier geen aantekeningen heeft gehouden van mondeling aan de directie van DEF gestelde vragen c.q. de antwoorden daarop. In zijn verweer heeft verweerder de onderhavige verwijten niet althans onvoldoende weersproken. De Raad gaat er daarom van uit dat, indien vragen zijn gesteld en antwoorden zijn verkregen, daarvan geen aantekening is gehouden in het dossier van verweerder. Dit nalaten is verweerder, gelet op de Richtlijnen voor de accountantscontrole, als misslag aan te rekenen.
- 5.7 De Raad acht gezien het voorgaande het verwijt van klachtonderdeel c gegrond. Om reden dat klachtonderdeel b op hetzelfde feit betrekking heeft, heeft dit klachtonderdeel gelet op de gegrondverklaring van onderdeel c geen zelfstandige betekenis. Daarbij komt dat het vastleggen van vragen c.q. antwoorden inzake kasbescheiden niet behoort tot de verplichtingen welke art. 6 Wid oplegt. Een overtreding van die bepaling kan dan ook niet worden vastgesteld. Klachtonderdeel b wordt ongegrond verklaard.

- Klachtonderdeel d
- 5.8 Dit klachtonderdeel berust op de mening van klager dat verweerder als compliance officer binnen XYZ op grond van de Wet MOT de plicht had om zijn collega K FB te wijzen op een mogelijk onjuiste belastingaangifte over 2004 van de directeur van DEF. Daarenboven is klager van mening dat verweerder vanuit die functie had moeten zorgdragen dat er aanpassingen in de aangiften zouden zijn gedaan.
- 5.9 Geoordeeld wordt dat een zorgplicht zoals door klager bepleit geen grondslag vindt in enige bepaling van de Wet MOT.
Bij gebreke van een wettelijk geregelde verplichting op dit punt acht de Raad geen grond aanwezig voor een tuchtrechtelijk verwijt hierover aan verweerder.
Daarbij komt dat, daargelaten of op verweerder een zorgverplichting rustte, van verweerder niet verwacht kan worden dat hij een collega erop wijst dat de belastingaangifte(n) aangepast zouden moeten worden, zolang niet vaststaat dat de melding (die gedaan had moeten worden) uiteindelijk zal moeten leiden tot correctie van de aangifte(n). Daarmee zou verweerder immers ten onrechte moeten vooruitlopen op bevindingen en uitkomsten van het onderzoek naar aanleiding van de melding.
- 5.10 Klachtonderdeel d is ongegrond.
- Klachtonderdeel e
- 5.11 Dit klachtonderdeel is gebaseerd op de reactie van 12 januari 2006 die verweerder heeft gegeven naar aanleiding van de ontvangst van het rapport.
- 5.12 In zijn reactie heeft verweerder aangaande de kasopnamen van de directeur van DEF met de bankpas van het bedrijf, welke kasopnamen werden gedaan in het casino, meegedeeld dat de boekingen van de bankpas (creditcard) worden verwerkt via een tussenrekening en vervolgens overgeboekt naar de rekeningcourant met de bestuurder.
Naar aanleiding van deze mededeling heeft klager, blijkens de stukken, gevraagd om stukken die deze stelling onderbouwen. Verweerder heeft geen justificatoire bescheiden overgelegd, doch slechts meegedeeld dat de in DEF verantwoorde in- en uitgaven verwerkt worden via rekeningcourant met de moederonderneming GHI en dat bij de moederonderneming het saldo als rekeningcourant wordt gepresenteerd in de jaarrekening.
Ook naar aanleiding van nadere vragen van klager heeft verweerder zijn aanvankelijke stelling, gedaan in de brief van 12 januari 2006, niet aangetoond. Hetzelfde geldt voor de reactie van verweerder naar aanleiding van het onderhavige klachtonderdeel.
- 5.13 Gezien het voorgaande moet het ervoor gehouden worden dat verweerder in de brief van 12 januari 2006 feitelijk onjuiste informatie aan klager heeft verstrekt. In aanmerking genomen de ernst van de betrokken materie en de inhoud van het rapport van klager, acht de Raad aannemelijk dat aan de brief veel aandacht is besteed en dat verweerder mitsdien bewust heeft gehandeld.
- 5.14 Klachtonderdeel e is gezien het voorgaande gegrond daar verweerder door zijn gedraging schade heeft toegebracht aan de eer van de stand der registeraccountants.
- Klachtonderdeel f
- 5.15 Verweerder heeft in de stukken bevestigd dat in het jaar 2005 dezelfde transacties aan de orde zijn geweest als in het jaar 2004.
De klacht dat verweerder ook over het jaar 2005 niet onverwijld is overgegaan tot het doen van een MOT-melding is niet weersproken. Ter zitting heeft verweerder bevestigd dat hij de melding, na de brief van 6 september 2006 aan klager, alsnog heeft gedaan.
Nu verweerder ten aanzien van de melding over 2004 heeft gesteld dat hij deze heeft gedaan op 6 oktober 2006, houdt de Raad het ervoor dat de melding over 2005 tegelijkertijd is gedaan.
- 5.16 De Raad acht dit onderdeel, als niet dan wel onvoldoende weersproken, gegrond.

- 5.17 De hierna vermelde uitspraak berust op de artikelen 33 en 34 Wet op de Registeraccountants en artikel 5 GBR-1994.
- 6 Maatregel
- 1.1 Bij het bepalen van de maatregel neemt de Raad het volgende in aanmerking.
Verweerder was uit voorgaande jaren bekend met het patroon van de transacties bij DEF en met de handelwijze van haar directeur. Verweerder was daardoor gewaarschuwd en heeft zich vanaf 2003 gerealiseerd dat de mogelijkheid van een MOT-melding zich bij de betrokken cliënt voordeed. Ondanks de duidelijke conclusie van het rapport van klager heeft verweerder zich lange tijd op het standpunt gesteld dat de zaken bij DEF in orde waren en dat geen grond voor een MOT-melding bestond. Eerst in een laat stadium heeft verweerder erkend dat hij een melding had moeten doen. De stelling van verweerder dat hij aannam dat hij met klager een dialoog voerde die uiteindelijk tot conclusies zou moeten leiden, kan de Raad niet overtuigen. De conclusie in het rapport was reeds duidelijk en de vragen die later door klager zijn gesteld zijn eerst opgekomen naar aanleiding van de onjuiste informatie welke verweerder aan klager had verstrekt. De correspondentie van de kant van klager biedt geen steun aan de veronderstelling van verweerder. Verweerder heeft zich aldus zowel ten aanzien van de verplichtingen ingevolge de Wet MOT als in zijn opstelling ten opzichte van klager laakbaar gedragen.
De Raad neemt tenslotte in aanmerking dat de materie van meldingen van ongebruikelijke transacties maatschappelijk van groot gewicht is.
De Raad acht de hierna vermelde maatregel passend en geboden.

Beslissing

De Raad van Tucht:

- **verklaart de klachtonderdelen a, c, e en f gegrond;**
- **legt als maatregel op schorsing als registeraccountant voor de duur van**
- **twee weken, met bepaling dat de schorsing niet loopt indien en voor zover verweerder uit andere hoofde mocht zijn geschorst;**
- **verklaart de klacht voor het overige ongegrond.**

Aldus gewezen door mr. B.P.H.M. van den Wildenberg, voorzitter, drs. H. den Boer RA en W. de Bruijn RA, leden, in aanwezigheid van mr. P. Rijpstra, secretaris, en uitgesproken en ondertekend ter openbare zitting van 16 juni 2008 door mr. J.W. baron van Knobelsdorff, plaatsvervangend voorzitter.

Annotatie bij JT 2008-46

Het was bekend dat bij accountants omstreeks 2005 aarzeling bestond om over te gaan tot een MOT-melding, zeker bij een samenstellingsopdracht. Als die aarzelingen nog bestaan, zal deze uitspraak daar - terecht - wel een einde aan maken.

Doch ook klager, de - welbekende - instantie die accountants onderzoekt op de naleving van de wetten Wid en MOT, heeft aanleiding om de uitspraak ter harte te nemen. Deze instantie blijkt eisen te hebben gesteld die geen grond vonden in de wetten. Ook dit viel eerder in de accountantswereld te beluisteren. Hopelijk wordt het evenwicht nu hersteld.

Hans Blokdijk